

Sprawozdanie
z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
na terenie miasta Sieradza za rok 2019

Prezydent Miasta Sieradza

Paweł Osiewała

Sieradz, marzec 2020

W związku z wejściem w życie z dniem 01 stycznia 2012 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na gminę zostały nałożone następujące zadania:

1. Opracowanie i realizację 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych poprzez:
  - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Finansowanie
  - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - kosztów związanych z udzieleniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające.
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. Przekazywanie informacji do biura informacji gospodarczej.

Zgodnie z art. 179 w/w ustawy obowiązkiem wójta, burmistrza, prezydenta jest przedłożenie radzie gminy do 31 marca każdego roku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań.

Prezydent Miasta Sieradza upoważnił Dyrektora MOPS do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania decyzji wynikających z art. 176 i 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Upoważnienie Prezydenta Miasta Sieradza Nr 6/2012 z dnia 11.01.2013 r.).

Zadania wynikające z ustawy realizowane były w sposób następujący:

1. Opracowanie i realizację 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny

Na terenie gminy miasto Sieradz w 2017 roku został opracowany i wdrożony Program Wspierania Rodziny dla Miasta Sieradza na lata 2017 – 2019. Koordynatorem działań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

Realizując przepisy w/w ustawy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej - Dziale Pomocy Środowiskowej w 2019 roku od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. zatrudnionych było 3 asystentów rodziny (w tym jeden asystent rodziny przebywał na zwolnieniu lekarskim i zasiłku macierzyńskim).

W 2019 roku asystenci rodziny podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Do zadań asystentów rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Praca z rodziną prowadzona jest w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia przygotowania i doświadczenia zawodowego oraz stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie mogła jednak przekroczyć 15 rodzin.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:

- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny, oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma przede wszystkim na celu pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmienić system opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców. Ustawa ta wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma pomagać nie tylko w problemach wychowawczych, ale również w codziennych sprawach.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W pierwszej fazie pracy z rodziną koncentruje się przede wszystkim na zneutralizowaniu najbardziej palących problemów socjalnych i przywróceniu rodzinie podstawowego poczucia bezpieczeństwa. Następne działanie to pójście w kierunku rozwiązywania problemów psychologicznych i społecznych w ścisłej współpracy z instytucjami działającymi na terenie miasta. Pracownicy socjalni w swej działalności nie ograniczają się tylko do kwalifikowania rodzin do pomocy finansowej, ale zajmują się również rozwiązywaniem problemów i wzmacnianiem wydolności wychowawczej.

Przedmiotem działań jest próba odbudowania bezpiecznego środowiska rodzinnego, w którym dziecko mogłoby prawidłowo funkcjonować. Powodzenie tych działań to suma przedsięwzięć pracowników oraz gotowość i chęć do współpracy samych rodzin.

W wielu przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak szczególnie w tych rodzinach, gdzie dominującym problemem jest alkoholizm. Ten problem staje się główną przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych prowadzone są we współpracy z innymi specjalistami m.in. kuratorami, pedagogami, wychowawcami, funkcjonariuszami policji, psychologami. Współpraca ma na celu stworzenie prawidłowych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej, bez konieczności umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej.

Praca z rodziną polega także na przygotowaniu jej do prawidłowego wypełniania ról społecznych odpowiednich do wieku oraz aktywizacji w celu podnoszenia kwalifikacji i podejmowania zatrudnienia. W rodzinach, gdzie pomimo podejmowanych różnorodnych działań nadal występują trudności, pracownik socjalny wnioskuje do Dyrektora MOPS o przydzielenie asystenta rodziny.

Łączna liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny w 2019 roku wynosiła 42 rodziny. Na dzień 31.12.2019 roku asystenci rodziny prowadzili pracę z 26 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w miejscu ich zamieszkania, z uwagi na fakt, że z 16 rodzinami asystenci zakończyli współpracę:

- ze względu na osiągnięcie celów z 4 rodzinami;
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę z 10 rodzinami;
- ze względu na brak efektów z 1 rodziną;
- z powodu zmiany metod pracy z 1 rodzin.

W 2019 r. z 4 rodzinami asystenci pracowali krócej niż 3 miesiące, w 18 rodzinach powyżej 3 do 12 miesięcy i w 20 rodzinach powyżej 1 roku. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 18 miesięcy. Asystenci rodziny zgodnie z ustawą nie pracowali więcej niż z 15 rodzinami w tym samym czasie.

4. Finansowanie

- a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających;
- b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające.

W 2019 r. MOPS zatrudniał 3 asystentów rodziny (2 asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę, 1 asystenta rodziny na podstawie umowy zastępstwa).

Wydatkowano ogółem kwotę 102.801,37 zł. Zadanie finansowane jest z dwóch źródeł:

- z budżetu miasta wydano kwotę 70.846,37 zł. Środki przeznaczone na wypłatę wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 3 asystentów rodziny (w tym jeden asystent rodziny zatrudniony na zastępstwo za asystenta rodziny przebywającego na urlopie macierzyńskim), odpis na Fundusz Świadczeń Socjalnych, wypłatę „Dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2018 rok” oraz szkolenia.
- z budżetu Wojewody jako dofinansowanie w ramach projektu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 r.” wydano kwotę 31.955,00 zł. Środki przeznaczone na częściowe pokrycie wynagrodzenia 3 asystentów rodziny zatrudnionych przez MOPS (w tym jeden asystent rodziny zatrudniony na zastępstwo za asystenta rodziny przebywającego na urlopie macierzyńskim).

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W sytuacji, gdy działania środowiskowe nie przyniosły spodziewanych efektów, konieczne było powierzenie opieki nad dziećmi innym osobom. Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy w Sieradzu w 2019 r. umieścił 17 dzieci w rodzinie zastępczej.

Koszty związane z pobytem dziecka w rodzinie zastępczej wynoszą w 2019 r. - 694,00 zł miesięcznie, ponadto rodzina otrzymuje jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka w kwocie 1.500,00 zł.

Natomiast koszt umieszczonego dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej wynosi w 2019 r. 1052,00 zł miesięcznie oraz rodzina może otrzymać świadczenie pieniężne jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia wydatków, o których mowa wyżej w wysokości:

- 10% wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2019 r. koszty związane z pobytem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wynosiły łącznie 193.336,42 zł.

Koszty związane z pobytem dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych w 2019 r. to 358.584,30 zł.

Określenie potrzeb

1. Zabezpieczenie środków na realizację zadań własnych z zakresu wspierania rodziny zawartych w art. 176 Ustawy.
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny.
3. Zapewnienie zatrudnienia asystentów rodziny zgodnie ze wskazanymi potrzebami (z uwagi na fakt, że asystent rodziny w zależności od stopnia wykonywanych zadań w tym samym czasie nie może prowadzić pracy z więcej niż 15 rodzinami).
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

W 2019 roku koszt gminy związany z pobytem dzieci w rodzinie zastępczej wyniósł 193.336,42 zł. Kwota ta jest niewystarczająca do pokrycia zobowiązań gminy na 2020 rok, z uwagi na fakt procentowej zmiany wysokości zobowiązań oraz ilość kierowanych dzieci.

W roku 2019 roku ponoszono odpłatność w 10%, 30% i 50% kosztów wydatków związanych z pobytem 55 dzieci w rodzinie zastępczej. Potrzeby w tym zakresie (tj. koszty związane z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych) wzrastają na 2020 rok do kwoty ok. 240.000 zł. Jest to koszt przewidywany dla 56 dzieci. W powyższej kalkulacji wzięto pod uwagę liczbę dzieci, za które wnoszone są obecnie opłaty za pobyt w rodzinach zastępczych oraz prognoza.

W 2020 r. za niektóre z dzieci gmina pokrywać będzie już 30% oraz 50% kosztów wydatków związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych.

Ponadto pokryto w 2019 r. 10%, 30% i 50% kosztu pobytu 17 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na łączną kwotę 358.584,30 zł. W 2020 r. koszt pobytu w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla 12 dzieci wzrośnie do 50% i 1 dzieci do 30% co zwiększy wydatek do kwoty ok. 381.000 zł.